

KANDIDATARBETE 2023 - CHALMERS TEKNISKA HÖGSKOLA - ISABELLA LANDTRETTER

NYA KYRKBYN

Samhällets omfattande omvandling, inklusive urbanisering, regionalisering och klimatförändringar, resulterar i en kontinuerlig omgestaltning av stadens landskap. För att öka närheten och tillgängligheten, spara mark och undvika behovet av ny infrastruktur är det en strävan att placera nya bostäder och verksamheter inom befintliga stadsdelar och längs befintlig infrastruktur. I detta projekt förtätas Kyrkbyn genom ny bebyggelse av bostäder och verksamheter på en specifik tomt mellan Hjalmar Brantingsgatan och Soterusgatan.

KOMMUNIKATION Göteborgs stads framtidsvisioner innefattar en omvandling av Hjalmar Brantingsgatan till en stadsboulevard som sträcker sig från Kyrkbyn till Frihamnen. Denna boulevard inkluderar kommunikationer med spårvagn, buss och bil genom dubbla körfält i varje riktning, och säkerställer en separation av olika förhålligheter för ökad trafiksäkerhet. En ny hållplats planeras att uppföras vid korsningen mellan Hjalmar Brantingsgatan och Soterusgatan, där stadslivet koncentreras.

STADSRUM De strikta hastigheterna signalerar en prioritering av gång- och cykeltrafik inom projektområdet. Denna prioritering återspeglas också i den genomgående markbeläggningen på Soterusgatan. Att resa genom området till fots eller med cykel främjas genom anordnandet av trevliga promenadstråk, både längs boulevarderna, med dess gröna stråk på solsidan av gatan, men också inom bostadsområdet.

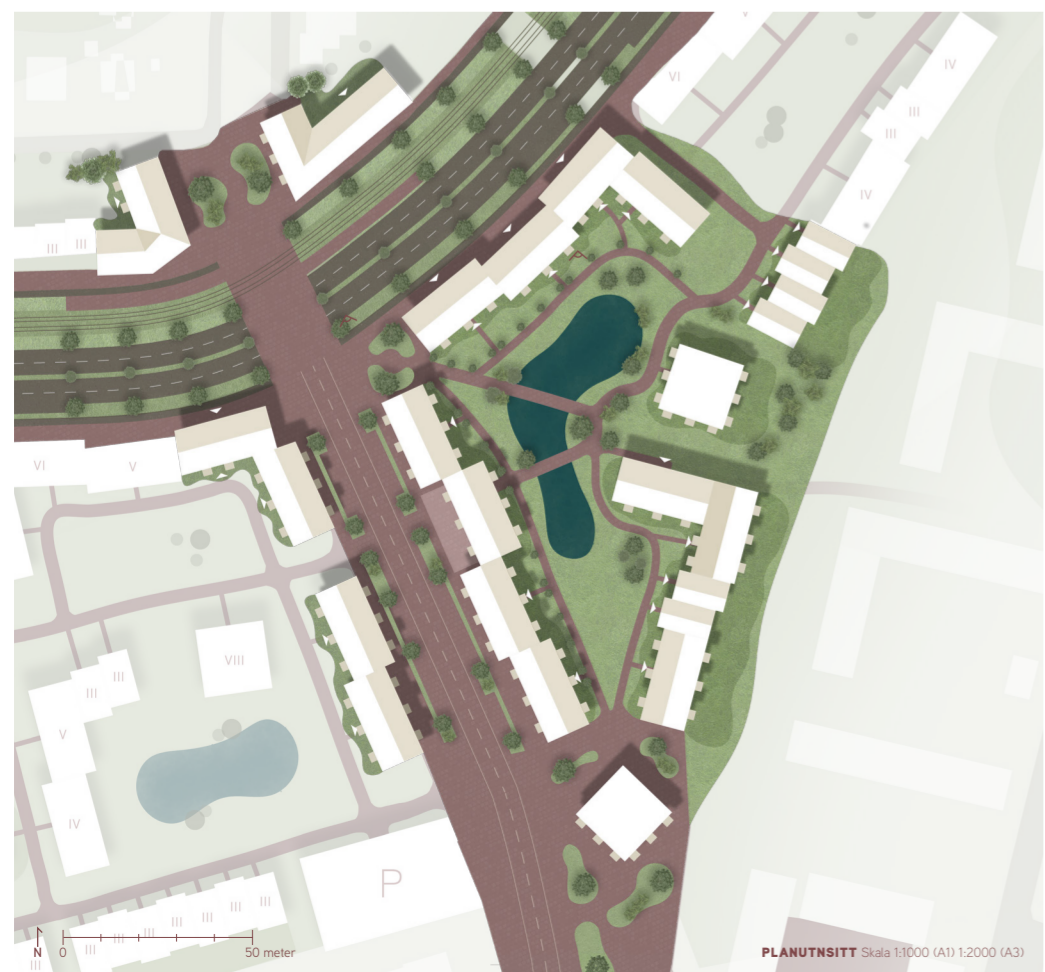
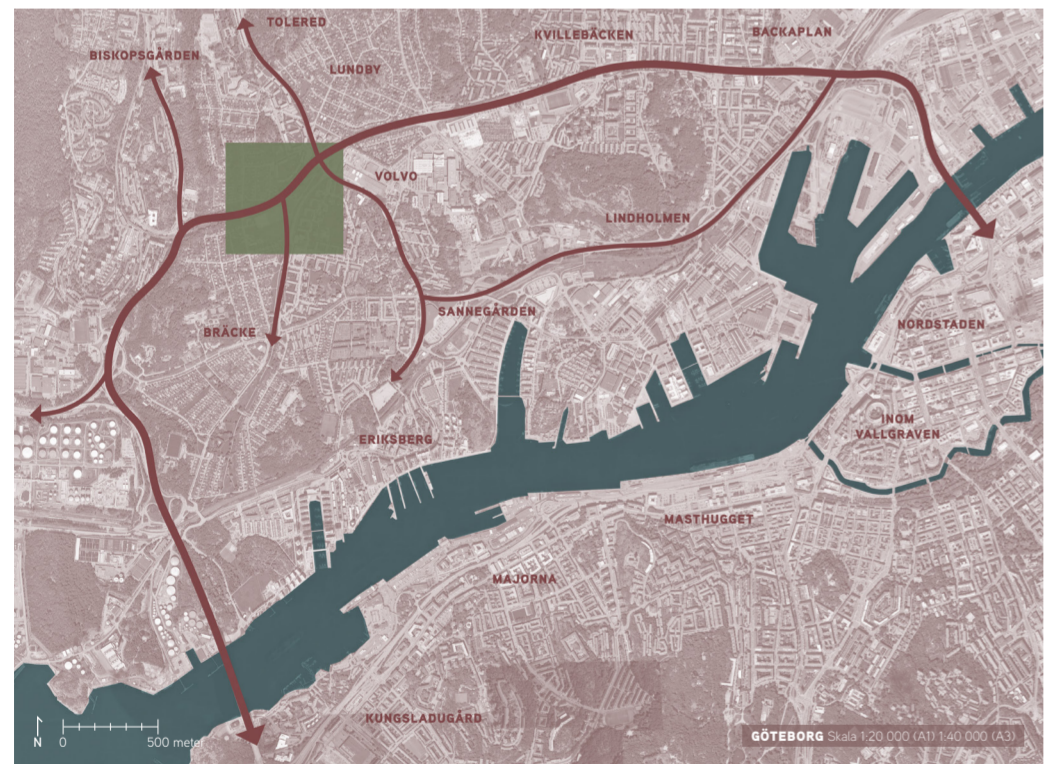
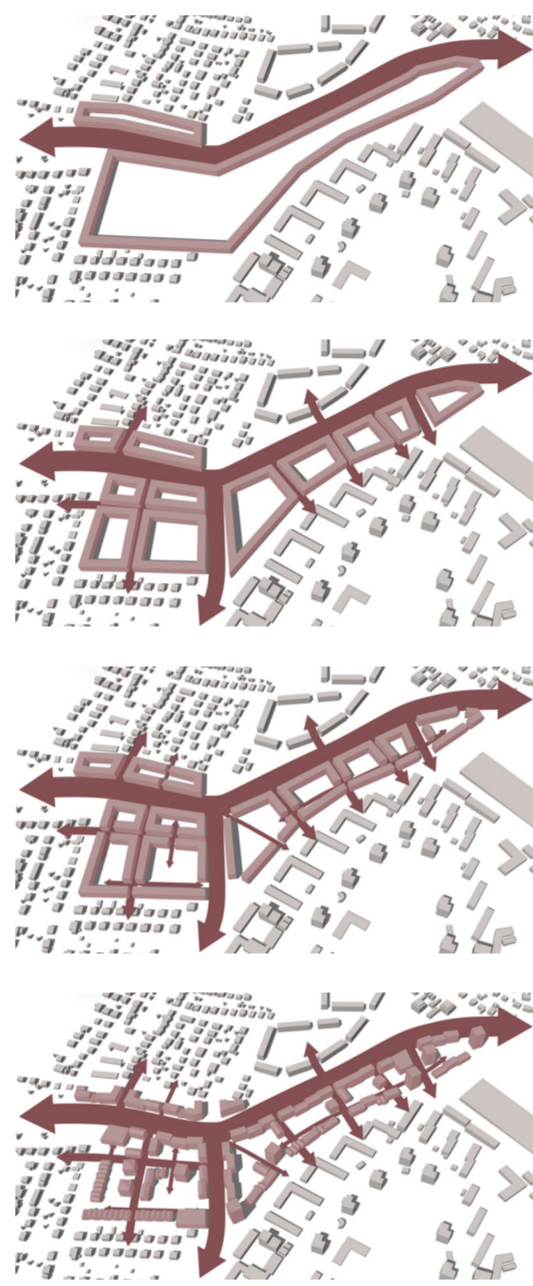
BEBYGGELSE Områdets bebyggelse har uppförts utifrån en kvartersstruktur som följer infrastrukturens uppbyggnad. Externa kommunikationer har beaktats för att skapa ett integrerat område som bygger vidare på befintliga strukturer från omkringliggande områden. Vidare har interna siktlinjer också tillgodoseats för att öka orienterbarheten och underlätta kommunikationen mellan projektområdets olika kvarter.

Soterusgatan, tillsammans med Hjalmar Brantingsgatan, omger projektområdet och skapar en tomt med dubbla offentliga framsidor och dubbla barriärer mot omkringliggande bostadsområden. Genom att lada om Soterusgatan skapas inte bara ett mer integrerat bostadsområde utan också bättre förutsättningar för befintliga och framtida grönytor. Dessutom skapar gestaltningen av den nya Soterusgatan goda förutsättningar för verksamheter i bottenvåningar samt en tydlig rörelse mot det redan befintliga Kyrkbytorget.

Gestaltningen av stadsrummen har som syfte att fånga upp förbipasserande och att bjuda in till de lugnare grönområdena, vilket skapar en paus från det annars stressiga stadslivet utom kvarterens ramar. Tillgänglighet för allmänheten utgår därför en central utgångspunkt. De stora gårdarna är inte enbart avsedda för boende i de närmaste husen, utan ämnar att vara tillgängliga för hela stadsdelens invånare och besökare. Stadsrummen är också utformade utefter en struktur som uppmuntrar till upptäckarlust och nyfikenhet bland besökare. Tydliga destinationer är inlagda längs siktlinjer för att öka orienterbarheten för besökarna.

Projektet inkluderar en varierad blandning av byggnadsytlogier för att samspela med den breda variationen i omkringliggande bostadsområden och för att möta befintliga strukturer. De indragna fasaderna skapar inte bara en rumslig variation, utan bryter också upp en annars rak rörelse. Detta ger upphov till en lekfullhet och dynamik genom området. Som tidigare påpekat används destinationsmarkering som ett grepp för att framhålla siktlinjer och förstärka orienteringsmöjligheter inom området. Denna princip gäller även bebyggelsen då vissa punkthus i projektet utformats med en högre höjd än omgivande byggnader för att skapa en framträdande destination och därigenom främja orienterbarheten.

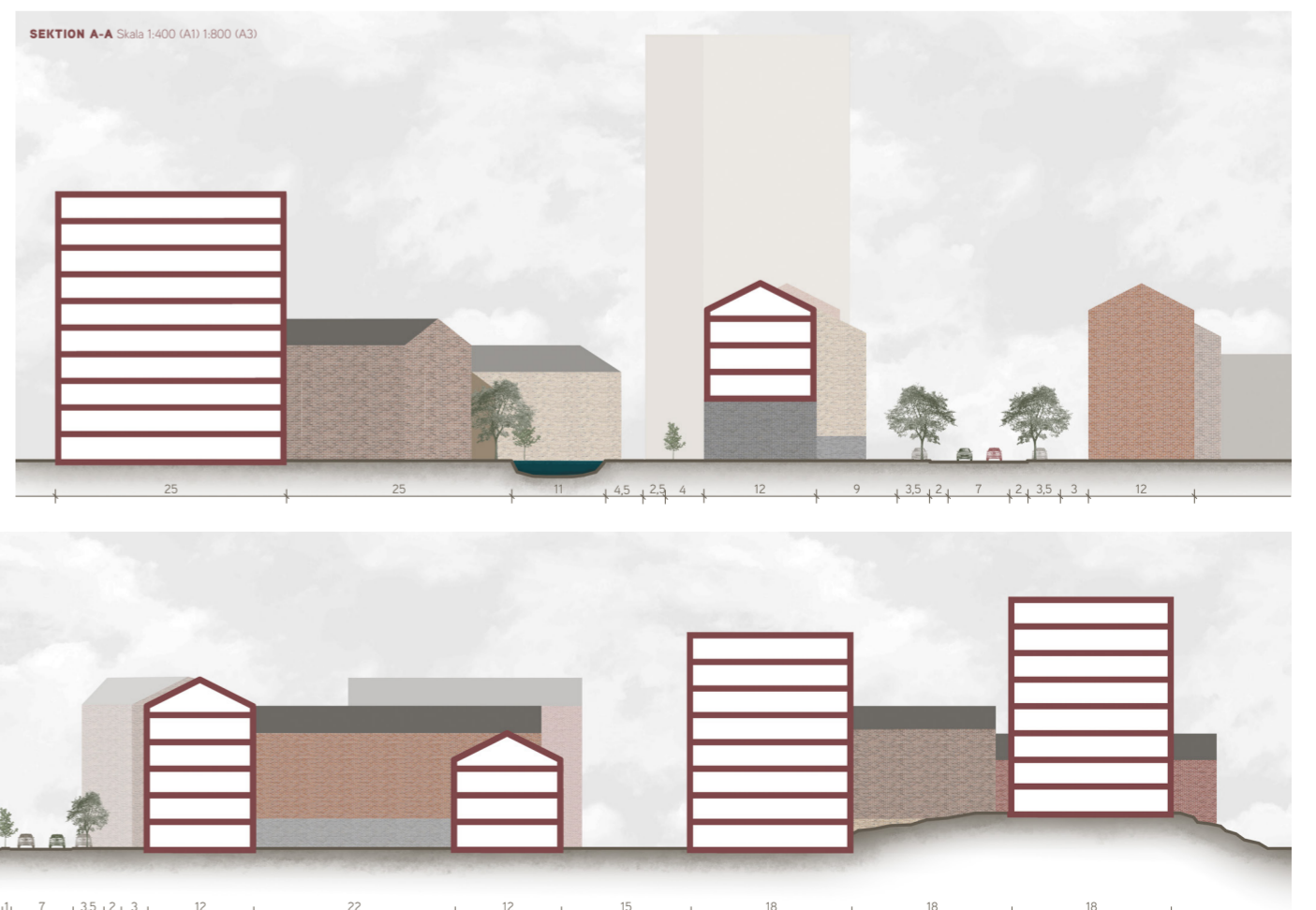
LÄGET I STADEN Projektområdets geografiska placering får en betydande roll i intentionen att binda samman Göteborg och skapa en integrerad stad. Hjalmar Brantingsgatan binder samman Hisingen i östlig och västlig riktning medan Soterusgatan och Fyråppningsgatan har samma roll i nordlig och sydlig riktning.

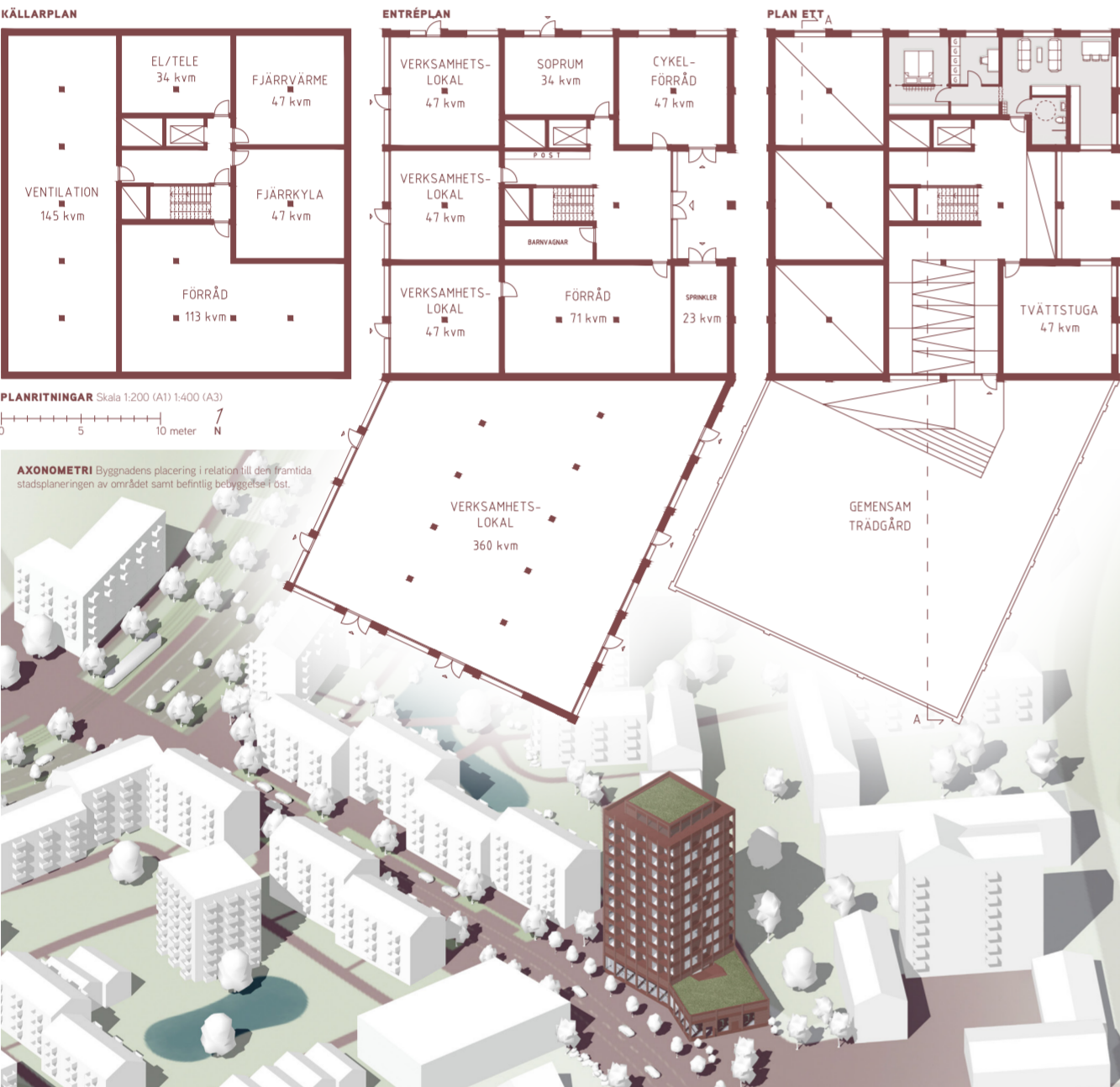

GÅRDARNA På planussnittet gestaltas balkongernas placering, där flera genomgående lägenheter har möjlighet till balkong i både morgon- och kvällssol. Kantzonerna mot gårdarna är gestaltade för att lägenheter i bottenplan ska få en privat uteplats. Dessa områden är markanta i sin utformning, med en lägre mansstruktur och en trädallé som skyddar från insyn, vilket tydligt indikerar att de är avsedda som privata områden. Inom området finns två gårdplaner som har utformats med större dammar. Dessa har som syfte att skapa en behaglig atmosfär med både blåa och gröna strukturer, samt hantera dagvattnet i området.

SEKTIONER Den övre sektionen visar bland annat en öppning i två plan av en byggnad vilket möjliggör tillgång till gården. Denna öppning har även en koppling till kvarteren på andra sidan Soterusgatan. Byggnaden är också indragen från övrig bebyggelse vilket skapar ett välkommande utrymme med möjlighet för uteplatser i kvällssolen för verksamheter på entréplanet. I bakgrunden av sektionen skymtar ett tolv våningar högt punkthus som syftar till att markera Kyrkbytorget.

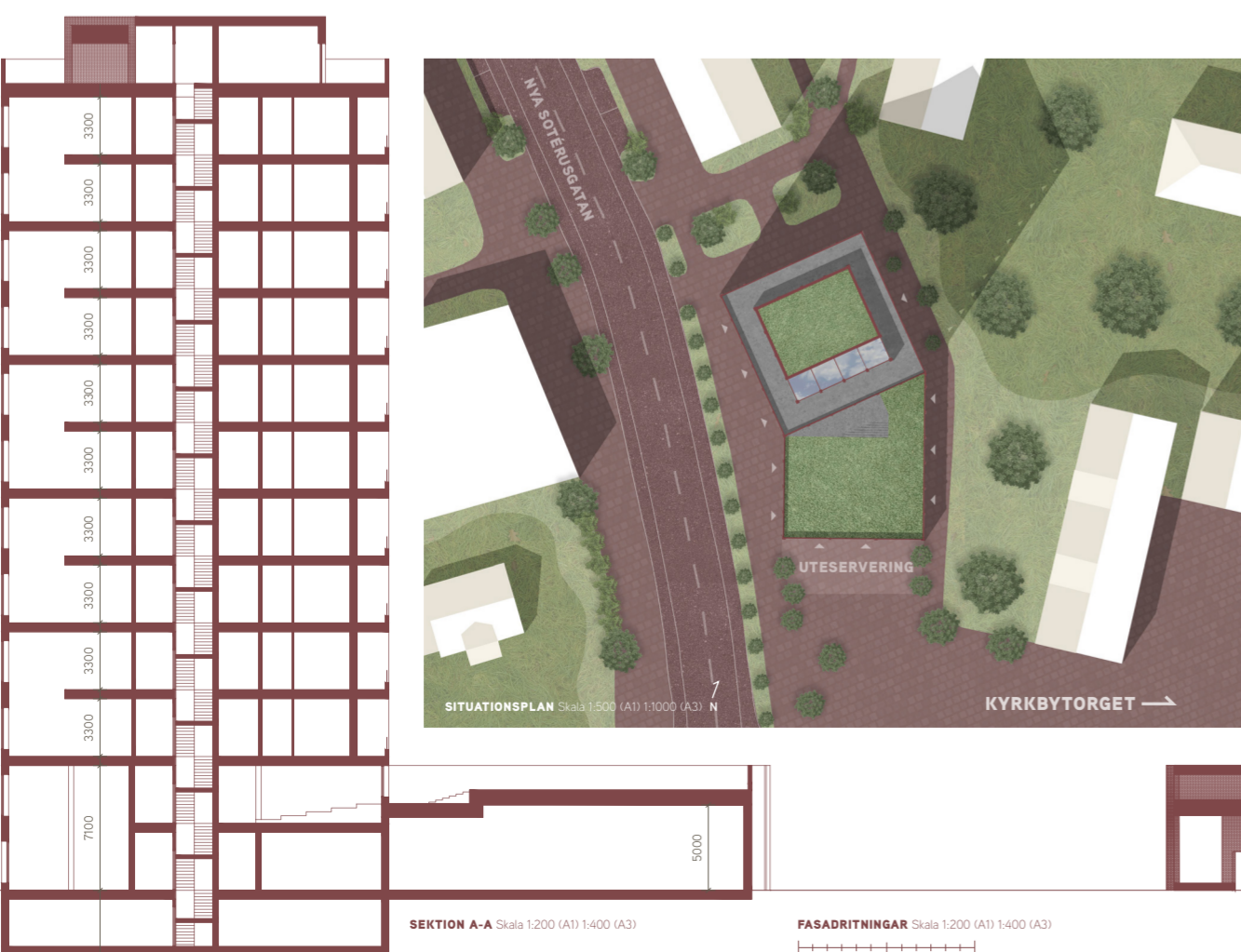
På den nedre sektionen av ritningen avbildas Hjalmar Brantingsgatan som en stadsboulevard, vilken är 43,5 meter bred i detta avsnitt. Denna bredd ger gott utrymme för verksamheter på entréplanet att utöka sin verksamhet i stadsrummet. För att skapa avstånd mellan de gående och biltrafiken har solravnslåten placerats på den norra sidan av gatan. Därmed koncentreras gångtrafiken i solbelysta områden, vilket skapar attraktiva miljöer för verksamheter på entréplan.

LÄGET I STADSDELEN I stadsplanen för Nya Kyrkbyn presenteras en omläggning av Soterusgatan. I den ovanstående axonometri gestaltas hur projektets byggnad skapar en central punkt för många siktlinjer och vägar inom området. Genom sitt öppna och tillgängliga entréplan bidrar byggnaden till en utvidgning av Kyrkbytorget och skapar en tydlig entré från Soterusgatan till torget. Intentionen är också att uppmuntra besökare att röra sig från Hjärnar Bränningsboulevarden och ner mot området.

ENTRÉRUMMET En utmaning vid utformningen av entrétrummen i punkthus är att entrén ofta blir väldigt offentlig. Genom att beakta punkthusets placering i förhållande till omläggningen av Soterusgatan, kan en mer privat entré skapas längs den östliga fasaden. Här ges de boende även tillgång till en gemensam grönskande baksida som delas med övrig bebyggelse. Entrétrummet är strategiskt inräddat i fasaden för att skapa ett exteriört rum med skydd mot väder och vind. Detta exteriöra rum fungerar också som ett samlingsrum för gemensamma faciliteter såsom cykelförråd, trapphus och tvättstuga. Direkt innanför entrédörren sträcker sig en öppning i bjälklaget, vilket inte bara skapar ett dynamiskt och luftigt entrétrumme, utan markerar också samverkan mellan dessa ytor. Tack vare öppningen i bjälklaget kan besökare från entrén även få en glimt av ljuset som strålar från den gemensamma trädgården på plan ett.

VILLAKÄNSLA - I EN BESTÄNDIG FLEXIBILITET

Den mest hållbara byggnaden är den som står längst. Huvudprincipen i detta stavs robusthet, vilket innebär att byggnaden är motståndskraftig och kan fortsätta existera när övriga förhållanden i staden förändras. Detta projekt har därför fokuserat på att skapa en byggnad som är flexibel över tid och smidigt kan anpassas efter stadens aktuella behov. Till detta har ett viktigt grundkoncept fokuserat varit att skapa en framträdande destination inom stadsdelen, en destination på flera siktlinjer som tydligt markerar Kyrkbytorgets placering i stadsdelen.

BOSTÄDER Sju av tio svenskar vill bo i småhus. Det är dock inte möjligt om vi ska uppnå stadens önskan om höga exploateringsstäl. Därför måste vi finna sätt att skapa villakänslor i andra typer av boenden. I detta projekt skapas dessa känslor genom att etablera en tydlig anknytning till utsidan. Alla lägenheter har således en framträdande axiell koppling mellan entréerna och utemiljön. Dessutom är lägenheterna gestaltade med rymiga balkonger, integrerade i bostaden för att fungera som ett extra rum samtidigt som de släpper in ljuset längre in i lägenheten. Förutom den privata uteplatsen har de boende även tillgång till en stor gemensam trädgård, belägen på taket två våningar upp.

Ett annat tillvägagångssätt för att skapa villalikhanda kvaliteter i flerbostadshus har varit att ge de större lägenheterna etagevåningar, vilket ger en mer radhusliknande karaktär.

För övrigt är varje våning utformad med sju lägenheter: två lägenheter på 107 kvadratmeter (bestående av fyra till fem rum med kök), två lägenheter på 29 kvadratmeter (ett rum och kök), samt tre lägenheter på 40-42 kvadratmeter (två rum och kök).

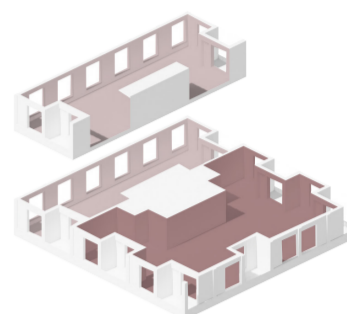
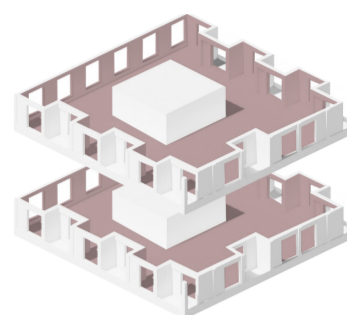
KONTOR Med byggnadens placering utanför centrala Göteborg är kontorslokaler en väl lämpad för mindre företag, som får förutsättningar att etablera sig och växa här. Det finns en stor problematik i att företag idag måste byta lokaler när de väver sig större. Genom detta robusta koncept är avsikten att företagen ska kunna växa inom byggnadens befintliga strukturer. Företag kan börja med lokaler på cirka 100 kvadratmeter och sedan ha möjlighet att utöka dem till totalt 620 kvadratmeter. Kontorsutformningen är avsedd att möjliggöra expansion utan omfattande renoveringar. Pentryn är placerade intill de avskjilda väggarna för att öppningar och mindre ingrepp här ska möjliggöra en enkel expansion.

Kontoren är i dessa planer utformade med öppna kontorslandskap där balkongernas indrag skapar naturliga, rumsavskiljande element inom det öppna kontorsutrymmet.

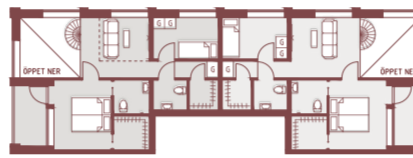
Verksamhetslokaler på entréplanet är också utformade enligt samma princip för expansion. Här har lokalerna flera entréer för att möjliggöra utrymme för flera mindre verksamheter samtidigt som de tillåter en eventuell expansion.

FLEXIBILITET Som tidigare nämnts är den mest hållbara byggnaden den som klarar sig bäst över tid. Därför har det i detta projekt integrerats en betydande funktionell flexibilitet för att möjliggöra anpassningar efter stadens aktuella behov.

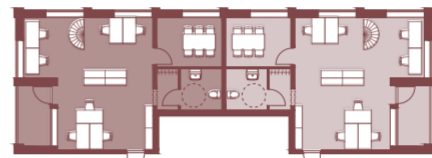
I tidigare stycken beskrivs hur byggnaden kan användas för både bostäder och olika verksamheter. Konceptet strävar därför efter att byggnadens funktion kan variera, både över tid men också över de olika våningsplanen. Byggnadens struktur tillåter en mix av funktioner, där vissa våningar kan bestå av enbart bostäder, medan andra våningar är dedikerade till enbart kontor. Dessutom kan funktionerna blandas på en och samma våning för att möta specifika behov och önskemål.

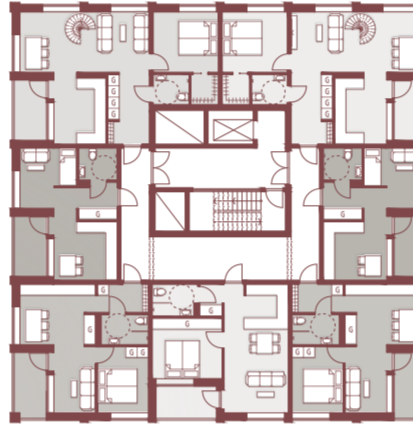
ETAGEVÅNING Bostäder

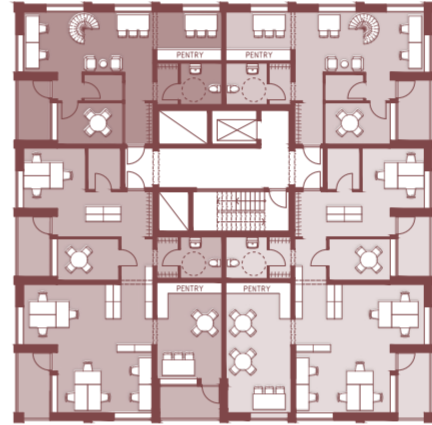
ETAGEVÅNING Kontor

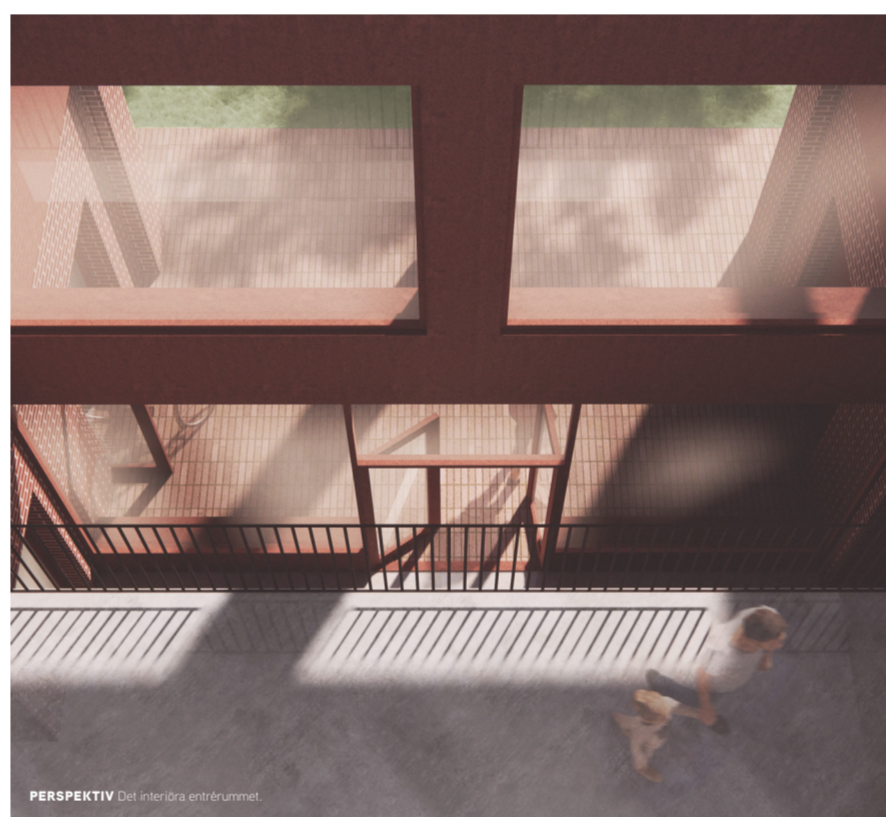
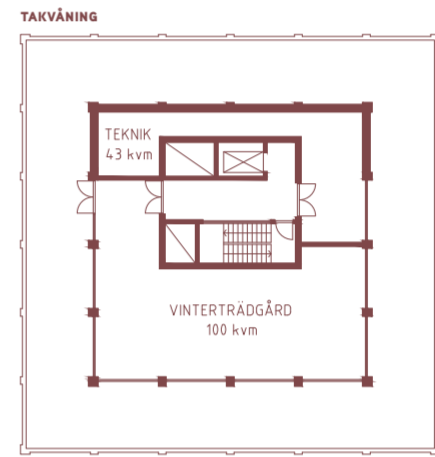
NORMALPLAN TVÅ-TOLV Bostäder

NORMALPLAN TVÅ-TOLV Kontor

DIAGRAM Bilderna till höger illustrerar flexibiliteten över våningsplanen, med olika uppdelningar av verksamhetslokaler.

PERSPEKTIV Det interjäta entrétrummet.

PERSPEKTIV Den öppna entrétrummet.

PERSPEKTIV Mitt i bostaden där den inbyggda balkongen skapar en tydlig koppling till utsidan.

PERSPEKTIV Lägenhet med etagevåning.

ETAGELÄGENHET Etagevåningarna i två av bostäderna skapar en tydlig villakänsla och tillför därigenom eftertraktade kvaliteter till boendet. Genom att skapa öppningar i bjälklaget genereras ett vackert sällskapsrum med optimala ljusförhållanden.

Utöver de fördelar som etagevåningarna tillför boendet, finns det även en betydande kvalitet i att sammanfoga två våningar när rummen ska användas för kontorsverksamheter. Vid expansionen av ett företag upplevs ofta begränsningar inom ett våningsplan. Men tack vare att en tredjedel av våningsplanet sammanlänkar med våningen ovanför, finns det goda möjligheter för verksamheter att utvidga sina lokaler över två våningar.

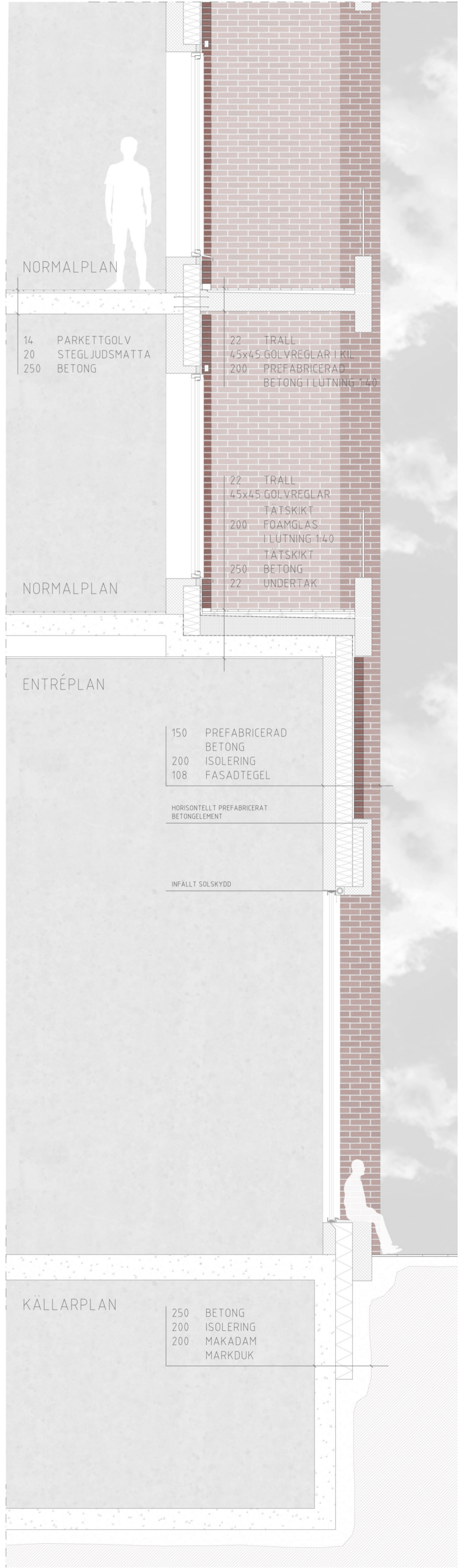
FASAD MOT SÖDER

FASAD MOT VÄSTER

SEKTION A-A Skala 1:200 (A1) 1:400 (A3)

FASADRITNINGAR Skala 1:200 (A1) 1:400 (A3)

DETALJSEKTION & FASADSNITT Skala 1:20 (A1) 1:40 (A3)

NORMALPLAN

14 PARKETTGVLV
20 STEGLJUDSMATTA
250 BETONG

22 TRALL
45x45 GOLVREGLAR I KVL
200 PREFABRICERAD
BETONG (LUTNING 1:40)

NORMALPLAN

22 TRALL
45x45 GOLVREGLAR
TÅTSKIKT
200 FOAMGLAS
LUTNING 1:40
TÅTSKIKT
250 BETONG
22 UNDERTAK

ENTRÉPLAN

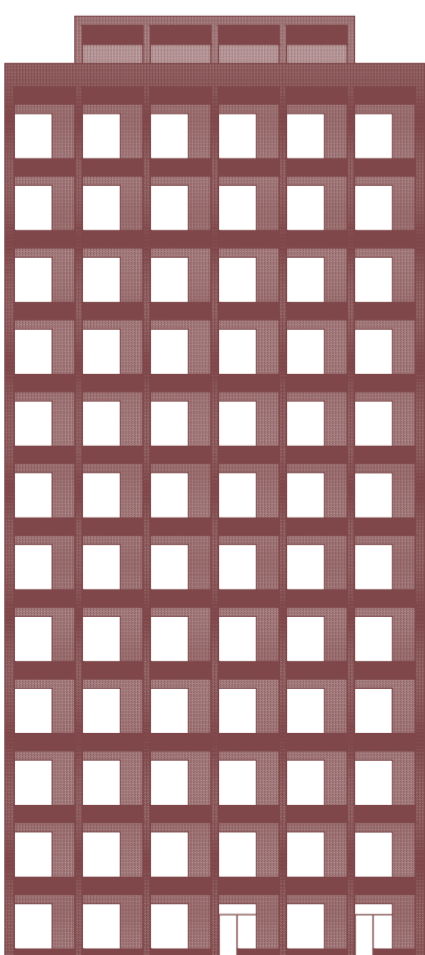
150 PREFABRICERAD
BETONG
200 ISOLERING
108 FASADTEGEL

HORISONTellt PREFABRICERAD
BETONGELEMENT

INFALLT SOLSKYDD

KÄLLARPLAN

250 BETONG
200 ISOLERING
200 MAKADAM
MARKDUK

FASAD MOT NORR

FASADER Fasadgestaltningen grundas på en princip om upprepning, vilket möjliggör en funktionell flexibilitet utan att avståja insidans specifika funktioner. Detta sker i en enkelhet där vertikala och horisontella element balanseras och formges med hjälp av olika byggnadsmaterial. En svag djupverkan mellan dessa element skapar där till ett skuggspel i fasaden.

Fasaderna vittnar också om en beständighet, projektets grundkoncept, både i val av material och i sättet byggnads konstruktion framträder i fasaduttrycket. Plastrarna i teglet ger en tydlig indikation på byggnadens vertikala bäring, även om själva hörandet sker bakom varannan pelare. Samtidigt delar dessa pelarformationer upp fasaden i olika moduler som sedan upprepas över väggpartierna.

FASAD MOT VÄSTER

DETALJSEKTION I detaljsektionen framkommer hur fönstrens placering är avsedd att kommunicera med både stadsrummet och rummen i bostäderna/kontoren. Fönstren är strategiskt placerade längre ut i väggarna för att skapa djupa fönsternischer med en höjd på 400 millimeter, vilket ger en behaglig sittyta i fönsternischen. Dessutom utnyttjar den låga brösningshöjden möjligheten till generöst ljusinsläpp i rummen. Med en fönsterhöjd på 2400 millimeter, i kombination med den höga våningshöjden på 3300 millimeter, sträcker sig ljuset djupt in i rummen och förstärker kopplingen med omgivningen, vilket tidigare nämndes som en del av bostadskonceptet.

MATERIAL Det mest framträdande fasadmaterialet utgörs av ett slaget brunt fasadtegel i danskt format. Detta samspejar väl med omkringliggande bebyggelse och förstärker de varma tonerna i tegelfasaderna på byggnaderna runt Kyrkbytorget. Syftet är att byggnaden ska utgöra en destination på flera siktlinjer och tydligt markera Kyrkbytorgets placering i stadsdelen. Genom sitt röda uttryck fångar byggnaden uppmärksamhet och skapar en kontrast mot det grönskande landskapet som präglar området i övrigt. För att balansera det vertikala uttrycket av teglet och samtidigt skapa en djupare fasad, gestaltas horisontella rödpigmenterade betongelement.

En viktig referens i gestaltningen av byggnadens fasaduttryck har varit David Chipperfelds tegelbyggnad på 11-19 Jane Street i New York.

REFERENSPROJEKT 11-19 Jane Street New York

MATERIAL Tegel "RUST"

MATERIAL Rödpigmenterad betong